

⇒ Navazující magisterský studijní program „Veřejná správa“, jaro 2019, 2. semestr ⇐

NP201Zk Činnost veřejné správy

Garant: doc. JUDr. Soňa Skulová, Ph.D.

TEZE KOLEKTIVNÍCH KONZULTACÍ

V. kolektivní konzultace

(doc. JUDr. Soňa Skulová, Ph.D.)

Činnost veřejné správy. Pojem, systém. Formy realizace veřejné správy. Právní a neprávní formy realizace veřejné správy. Druhy a znaky hlavních právních forem realizace veřejné správy.

1. Veřejná správa jako činnost (pojem, systém). Systémové pojetí veřejné správy. Právní základ činnosti veřejné správy.

Posláním a úkolem veřejné správy ve společnosti je zajistit plnění veřejných *úkolů*, jež obsahově veřejnou správu vymezují.

Veřejná správa své úkoly plní ve stanovených organizačních strukturách, a prostřednictvím stanovených *postupů, resp. forem*. Tyto postupy a formy realizace naplňují *funkční pojetí veřejné správy*, veřejnou správu *jako činnost*.

Teprve spojení organizační a funkční („činnostní“) stránky umožňuje celostní zachycení existence veřejné správy jako složitého společenského systému. *Systém veřejné správy* se vyznačuje množstvím prvků a subsystémů, a také mnohostí vzájemných vnitřních vazeb organizační i funkční povahy, s určitým uspořádáním organizačním i funkčním.

Veřejná správa se realizuje *mnoha projevy – formami*, a to jak *navenek*, vůči osobám a společnosti, tak i formami zaměřenými *downitř* tohoto systému.

Stejně jako pro organizační stránku, tak i pro činnost veřejné správy je určujícím *ústavní a právní základ*. Právo v základní rovině určuje *formu příslušných postupů*, a také *vztah, resp. limity* veřejné správy k adresátům jejího působení.

Ústavním limitem pro činnost veřejné správy je ustanovení čl. 2 odst. 3 **Ústavy ČR**, dle kterého státní moc slouží všem občanům a lze ji uplatňovat jen v případech, v mezích a způsoby, které stanoví zákon.

Ustanovení čl. 4 **Listiny základních práv a svobod** stanoví, že *povinnosti* mohou být ukládány toliko na základě zákona a v jeho mezích a jen při zachování základních práv a svobod. Meze základních práv a svobod mohou být za podmínek stanovených Listinou základních práv a svobod upraveny pouze zákonem. Zákonná omezení základních práv a svobod musí platit stejně pro všechny případy, které splňují stanovené podmínky. Při používání ustanovení o mezích základních práv a svobod musí být šetřeno jejich podstaty a smyslu. Taková omezení nesmějí být neuzívána k jiným účelům, než pro které byla stanovena.

Pro adresáty veřejné správy naopak *Listina v čl. 2 odst. 3* stanoví, že každý může činit, co není zákonem zakázáno, a nikdo nesmí být nucen činit, co zákona neukládá.

Z pohledu **záruk zákonnosti veřejné správy** je pak významná hlava pátá Listiny základních práv a svobod upravující právo na soudní a jinou právní ochranu. Dle čl. 36 Listiny se může každý *domáhat stanoveným postupem svého práva* u nezávislého a nestranného soudu a ve stanovených případech u jiného orgánu. Kdo tvrdí, že byl na svých právech zkrácen rozhodnutím orgánu veřejné správy, může se *obrátit na soud, aby přezkoumal zákonnost takového rozhodnutí*, nestanoví-li zákon jinak. Z pravomoci soudu však nesmí být vyloučeno přezkoumávání rozhodnutí týkajících se základních práv a svobod podle Listiny. Rovněž má každý *právo na náhradu škody* způsobené mu *nezákonným rozhodnutím* soudu, jiného státního orgánu či orgánu veřejné správy nebo nesprávným úředním postupem.

2. **Formy realizace veřejné správy. Právní a neprávní formy realizace.**

Veřejná správa se vyznačuje *rozmanitostí forem realizace*.

Veškerá činnost veřejné správy se odehrává *na právním základě*, ovšem vázanost právem se projevuje zejména při *realizaci projevů* veřejné správy s bezprostředními právními účinky pro adresáty těchto postupů, tedy při právních formách realizace veřejné správy.

A. **Právní formy** (s přímými právními důsledky):

- **Správní akty** (= jednostranné úkony):
  - *Normativní (abstraktní)* – např. vyhláška, nařízení,
  - *Individuální (konkrétní)* – např. rozhodnutí
(u obou těchto správních aktů rozeznáváme také jejich *vnitřní* variantu – interní *směrnice, instrukce, pokyny*, jež jsou závazné pouze dovnitř systému veřejné správy)
  - Smíšené - opatření obecné povahy,
- **Veřejnoprávní smlouvy** (dohody), (=dvou- a vícestranné),
- **Evidenční a registrační úkony**,
- **Faktické úkony** s přímými právními důsledky (zákroky, donucení).

B. **Neprávní formy** (nemají přímé právní účinky):

Organizační činnosti, materiálně-technické činnosti.

Bývají podpůrné, pomocné, přípravné povahy vůči formám právním.

STUDIJNÍ PRAMENY

Obecná studijní literatura

- Průcha, P.: *Správní právo, obecná část*. 8. vydání. Brno : Doplněk, 2012.
- Skulová, S. a kol.: *Správní právo procesní*, 3. aktualizovaní a doplněné vydání. Plzeň: Vydavatelství Aleš Čeněk. 2014.
- Skulová, S. a kolektiv: *Základy správní vědy. 2. doplněné a rozšířené vydání*. Brno: Masarykova univerzita, 2014.
- Hendrych, D.: *Správní věda. Teorie veřejné správy*. 4. vydání. Praha : Wolters Kluwer, 2014.
- Hendrych, D. a kol.: *Správní právo. Obecná část*. 9. vydání. Praha : C. H. Beck, 2016.
- Sládeček, V.: *Obecné správní právo*. 3. vydání. Praha : Wolters Kluwer, 2013.
- Skulová, S., Potěšil, L., a kol.: *Prostředky ochrany subjektivních práv ve veřejné správě, jejich systém a efektivnost*. Praha: C. H. Beck, 2017.

KONTROLNÍ OTÁZKY

1. Co znamená funkční pojetí veřejné správy, a chápání veřejné správy jako systému ?
2. Jaké jsou hlavní právní formy realizace veřejné správy ? V jakém vztahu jsou k nim formy nepravní ?
3. Jaké znáte metody a druhy výkladu norem správního práva ?
4. Jakým způsobem aplikují správní orgány neurčité pojmy, a jak postupují v případě správního uvážení ?

